

Nr 102.

Ankom till riksdagens kansli den 24 april 1931 kl. 12.15 e. m.

*Utlåtande i anledning av väckta motioner om tillfällig
löneförbättring åt vissa militära beställningshavare.*

(1:a avd.)

Uti två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *C. G. Hammarskjöld* och *U. Leander* (nr 70) och den andra inom andra kammaren av herr *B. Holmgren m. fl.* (nr 107), vilka motioner hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, har hemställts, att riksdagen måtte medgiva, att till löjtnant, sergeant eller underofficer av 2. eller 3. graden på aktiv stat, som i tre år åtnjutit lön i högsta löneklassen av den lönegrad, till vilken vederbörande beställning hänföres, må utgå tillfällig löneförbättring med belopp, motsvarande skillnaden i lönebelopp mellan de två högsta löneklasserna i berörda lönegrad.

Motionärerna hava till stöd för sin framställning anfört följande.

»I årets statsverksproposition, 'Utgifterna, för flera huvudtitlar gemensamma frågor; 3. Löne- och pensionsfrågornas läge', anför chefen för finansdepartementet, att han stannat för den uppfattningen, att förslag rörande avvecklingen av dyrtidstilläggen och övergång till ett system med fasta löner samt angående lönereglering för den vid undervisningsväsendet anställda personalen icke borde föreläggas 1931 års riksdag. I ett avseende ansåg han emellertid en justering redan på nuvarande tidpunkt erforderlig och syftade härvid på frågan om en provisorisk anordning beträffande statens befattningshavare på sådana orter, där levnadskostnadsförhållandena ställde sig dyrast. Departementschefen var emellertid icke beredd att vid statsverkspropositionens föredragning underställa denna fråga Kungl. Maj:ts prövning, utan torde förslag i ämnet senare få genom särskild proposition föreläggas riksdagen.

Även i ett annat fall, nämligen rörande förbättring av äldre löjtnanters och sergeanters m. fl. löneställning, synas provisoriska åtgärder påkallade vid innevarande års riksdag.

Beträffande denna fråga anföra 1930 års militäravlöningsakkunniga i 'Betänkande med förslag till militärt avlöningsreglemente m. m.', att rubbningar i den ordinarie löneställningen över huvud taget icke borde vidtagas utan genomgående revidering av löneplanerna, men att det å andra sidan syntes angeläget, att vissa löjtnanter, sergeanter och underofficerare av 2.

eller 3. graden kunde beredas någon förbättring, redan innan en dylik revision kunde bliva vidtagen. En åtgärd av sålunda avsedd innebörd torde därför böra erhålla provisorisk natur och handläggas vid sidan av reglementet.

I övrigt hänvisas dels till ovan nämnda betänkande, dels till motion nr 103 i första kammaren vid 1930 års riksdag samt svenska underofficersförbundets underdåniga skrivelse den 10 oktober 1929.»

Beträffande sistnämnda skrivelse får utskottet hänvisa till en vid motionen fogad bilaga.

*Lönefrågans
tidigare be-
handling inom
riksdagen.*

Utskottet vill till en början erinra om att vissa frågor, som äga samband med ifrågavarande motion, tidigare varit föremål för behandling av riksdagen.

Sålunda framhöll 1927 års riksdag i samband med frågan om nytt avlöningsreglemente för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. i försvarsväsendet (skrivelsen nr 55), att åtskilliga jämkningar i gällande avlöningsbestämmelser syntes komma under omprövning i samband med frågan om dyrtidstilläggens inarbetande i lönerna, ett spörsmål, som enligt vad departementschefen i statsverkspropositionen till 1927 års riksdag framhållit, skulle komma att upptagas till prövning inom en nära framtid. Vid sådant förhållande syntes även vissa i det militära avlöningsreglementet ingående bestämmelser i avseende å såväl lönebelopp som i övrigt samtidigt komma under förnyad granskning. På grund härav ansåg riksdagen, att ett motionsvis framställt förslag om vidtagande av vissa ändringar i löneplanerna och tjänstledighetsavdragen för den militära personalen icke borde för det dåvarande upptagas till avgörande. Prövningen av dessa frågor syntes riksdagen böra anstå till den i utsikt ställda allmänna lönerevisionen.

Vid 1929 års riksdag var en likartad fråga föremål för prövning. Uti en inom andra kammaren väckt motion nr 141 hade hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av avlöningsreglementet för officerare och underofficerare, att lönebeloppet för de subalternofficerare, vilka under tre år uppburit lön i 6. löneklassen, skulle — oavsett befordran till kapten ägt rum eller icke — därefter utgå enligt i nämnda reglemente för 7. löneklassen upptagna belopp. Med anledning av denna motion framhöll statsutskottet i sitt utlåtande nr 91, att utskottet visserligen måste finna det vara beklagligt, att befordringsförhållandena försämrats för vissa grupper av beställningshavare genom det sätt, på vilket övergången till den nya härordningen blivit ordnad. Då emellertid många olika faktorer inverkade på bedömandet av den i motionen behandlade frågan och en allmän överarbetning av bland annat gällande löneplan för officerare syntes kunna förväntas komma att verkställas av 1928 års lönekommitté, hade utskottet i likhet med försvarsväsendets lönenämnd, vars yttrande av utskottet inhämtats, ansett, att motionen icke borde till någon riksdagens åtgärd föranleda. Utskottets i sådant hänseende gjorda hemställan bifölls av riksdagen.

Jämväl vid 1930 års riksdag var en likartad fråga föremål för prövning. Uti en inom första kammaren väckt motion nr 103 hade hemställts, bland annat, att riksdagen måtte besluta att åt Konungen uppdraga att utan hinder av avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet för tiden intill dess nytt avlöningsreglemente träder i kraft utfärda sådana bestämmelser, att löjtnant eller marinintendent av 2. graden, som under tre år tillhört 6. löneklassen, därest han prövas lämplig för befordran till beställning inom högre lönegrad, skall uppflyttas till 7. löneklassen, att sålunda uppflyttad beställningshavare fortfarande skall anses tillhöra 2. lönegraden samt att beställningshavare, som enligt ovan uppflyttats till 7. löneklassen, skall äga att vid tillträdande av högre beställning för omedelbar eller framtida uppflyttning till högre löneklass i den nya beställningen räkna sig tillgodo den sammanlagda tid intill sex år, varunder han tillhört 6. och 7. löneklasserna, räknat som om han vid tillträdandet av den högre beställningen tillhört 6. löneklassen. Till stöd för motionen, vilken i huvudsak stödde sig på en skrivelse från chefen för generalstaben den 27 augusti 1929, anfördes, bland annat, att enligt infordrade uppgifter angående tidpunkten för de dåvarande beställningshavarnas i 6. löneklassen inträde i denna löneklass, antalet löjtnanter inom 6. löneklassen med 5—6 tjänsteår, som den 1 januari 1930 beräknats till 7, den 1 januari 1931 komme att uppgå till 19 och att samtidigt komme att finnas 5 löjtnanter, vilka innehade 6—7 tjänsteår. Motsvarande siffror beräknades den 1 januari 1932 bliva 35 och 15. Dessutom komma tvenne att innehava 7—8 tjänsteår. Motsvarande siffror beräknades den 1 januari 1933 bliva 51, 28 och 9; dessutom komme en att innehava mer än 8 tjänsteår.

I sitt över ifrågavarande motion avgivna utlåtande nr 169 hade statsutskottet, med erinran om vad i ärendet tidigare förekommit och då några nya omständigheter, som skulle kunna föranleda utskottet att då intaga en annan ståndpunkt till det i motionen väckta förslaget, icke tillkommit, samt utskottet fortfarande förutsatte, att ifrågavarande spörsmål i ett större sammanhang komme under omprövning, funnit den väckta motionen icke böra till någon riksdagens åtgärd föranleda. Utskottets hemställan bifölls av riksdagen.

Utskottet vill vidare erinra om, att den i motionen väckta frågan berörts av 1930 års militärlöningssakkunniga. I sitt »Betänkande med förslag till militärt avlöningsreglemente m. m.» hava de sakkunniga efter att hava redogjort för de senaste årens befodringsförhållanden med avseende å löjtnanterna och underofficerarna sålunda anfört följande:

»Såsom av ovan lämnade redogörelse framgår, hava befodringsförhållandena för löjtnanterna kommit att ställa sig i hög grad mera ogynnsamma, än som vid avlöningsbestämmelsernas utformande torde hava förutsatts. De undersökningar, som av de sakkunniga företagits, hava lett till resultat, som överensstämmer med de i chefens för generalstaben nyssnämnda skrivelse framlagda uppgifterna. Det får visserligen icke förbises, att, såsom redan

*Förslag
av 1930 års
militär-
avlönings-
sakkunniga.*

nämnts, en viss utjämning i löneavseende äger rum *efter* befordran till kapten, men önskemålen om en förbättrad löneställning redan före nämnda befordran torde dock icke därför kunna avvisas såsom obefogade. Därest man för de närmaste åren räknar med en medelålder vid kaptensbefordran inom infanteriet om 40 år, svarar däremot en tjänstetid i högsta löneklassen såsom löjtnant av minst sex år, vilka omfatta en särskilt för familjeförsörjare med barn i skolåldern brydsam övergångstid. Att löneökningen vid befordran blir ganska avsevärd, kan icke uppväga de olägenheter, som ett så långvarigt uppehåll i lönestegringen medför.

Det torde i detta sammanhang böra beaktas, att, vad underofficerare angår, den för dem gällande löneplanen uppgjorts i anslutning till den tanken, att en underofficer, som under längre tid fått vänta på befordran, likväl kan i innehavande grad erhålla samma eller högre avlöning än den, som tillkommer annan till högre grad befördrad men till tjänsteåldern yngre underofficer. Den principiella olikhet, som sålunda kommit till synes, torde knappast motiveras av utpräglade skiljaktigheter mellan å ena sidan sergenter och fanjunkare och å andra sidan löjtnanter och kapten. Det vill snarare synas, som om mellan nämnda båda jämförelseled karakteristiska beröringspunkter såväl i fråga om tjänstgöringsförhållanden som i andra väsentliga avseenden vore till finnas.

Av 1918 års sakkunniga anfördes såsom principiellt skäl mot en ytterligare löneförhöjning i löjtnantsgraden, bland annat, att slutavlöningen för de löjtnanter, som eventuellt icke vore kompetenta till kaptensbefordran, därigenom skulle föras upp till ett högre plan än som skäligen borde ifrågakomma. Detta skäl synes de sakkunniga emellertid icke böra tillmätas avgörande betydelse. Det torde nämligen ytterst sällan inträffa, att en löjtnant av annan anledning än genom sjukdom nedsatt tjänstbarhet bliver förbigången till befordran, och för övrigt skulle ju genom en föreskrift den eventualitet, som nämnda sakkunniga befarat, kunna uteslutas.

I fråga om sättet att något bättre tillgodose de äldre löjtnanterna hava de sakkunniga i första rummet tagit under omprövning ett förslag, som framkommit från olika militära myndigheter och personalsammanslutningar. Berörda förslag, sådant det bland annat utformats i chefens för generalstaben nyssnämnda skrivelse, utmynnar däri, att löjtnant, som under tre år tillhört 6. löneklassen, oavsett om befordran till kapten skett eller icke, skulle åtnjuta lön enligt 7. löneklassen. Framställning i liknande syfte gjordes även i en underdånig skrivelse, som den 19 december 1928 avgavs av »1925 års tillfälliga officerskommitté», ett av officerskårerna vid ett flertal truppförband utsett representantskap för bevakande av vederbörandes intressen i löneavseende. Sistberörda förslag avsåg därjämte, att löjtnant, som i tre år åtnjutit lön i 7. löneklassen, skulle uppflyttas i 8. löneklassen.

I motioner till 1929 och 1930 års riksdagar (II: 141, I: 103) framfördes ett förslag med i stort sett enahanda innehåll, men med den modifieringen, att uppflyttning till 8. löneklassen icke sattes i fråga, varemot föreslogs, att löjtnant, som uppflyttats i 7. löneklassen, skulle vid tillträddandet av högre beställning för omedelbar eller framtida uppflyttning i högre löneklass i den nya beställningen räkna sig till godo den sammanlagda tid intill sex år, varunder han tillhört 6. och 7. löneklasserna.

En lösning av föreliggande fråga enligt de grunder, som kommit till uttryck i ovan nämnda framställningar, skulle innebära ett avsteg icke blott från hittills tillämpade principer beträffande löneklassuppflyttning utan även från den grundsats, som fastslagits beträffande konstruktionen av löneplanen för officerare. Härvidlag torde dock böra beaktas, att kompaniofficersgraderna *i viss mån* kunna betraktas såsom utgörande en enda grad, där be-

fordringarna väsentligen hava karaktär av ålderstillägg, i det att nämligen varje officer, som uppfyller stadgade villkor, kan göra sig räkning på att i tur och ordning bliva utnämnd till löjtnant och kapten. Hos de sakkunniga råder därför icke någon större principiell betänklighet emot ett sådant sammanbindande av de olika lönegraderna, som den berörda metoden skulle innebära. Tanken att giva själva löneplanen en annan byggnad har icke varit främmande för 1917 års sakkunniga, och förslag i dylik riktning hava även senare sett dagen.

Med hänsyn bland annat till det sätt för tjänsteårsberäkning, som ovan förordats, hava de sakkunniga dock funnit en annan lösning mera tilltalande. Härvid hava de sakkunniga jämväl letts av den synpunkten, att rubbningar i den ordinarie löneställningen över huvud taget icke böra vidtagas utan en genomgående revidering av löneplanerna. Å andra sidan har det synts angeläget, att nu berörda beställningshavare kunde beredas någon förbättring, redan innan en dylik revision kan bliva vidtagen. En åtgärd av ovan avsedd innebörd torde därför böra erhålla provisorisk natur och handläggas vid sidan av reglementet.

Beträffande den väg, som då bör väljas, hava de sakkunniga i princip anslutit sig till ett förslag, som framförts av *arméförvaltningen* i ett den 31 oktober 1929 avgivet yttrande över chefens för generalstaben förbemälda skrivelse den 27 augusti samma år. I berörda yttrande föreslogs bl. a. den lösningen, att löjtnant, som tillhört 6. löneklassen i tre år, skulle tilldelas en *tillfällig löneförbättring* med belopp, som alternativt angavs till skillnaden mellan lönen i 5. och 6. löneklasserna av löneplan O eller till $\frac{3}{4}$ av skillnaden mellan de för 6. och 7. löneklasserna bestämda beloppen. Av nämnda båda förslag hava de sakkunniga upptagit det förstnämnda, vilket synes innebära en naturlig utbyggnad av 2. lönegraden, samtidigt som det icke förrycker den vedertagna formen för tjänstetidsberäkning.

Löneförbättringen synes böra tillräddas i samma ordning, som gäller för uppflyttning i löneklass, samt uppbäras under de för lön stadgade villkor. Därest åtnjutande av densamma anses böra medföra ökning av eljest fastställda tjänstledighetsavdrag, torde föreskrift i sådant avseende kunna meddelas av Kungl. Maj:t. Av arméförvaltningen har antalet av dem, som för närvarande skulle komma i fråga till löneförbättring, angivits till i avrundat tal 160. Kostnaden för den ifrågasatta förmånen kan därför beräknas till omkring 120,000 kronor för år.

I viss mån samma syfte som de ovan nämnda framställningarna har en underdånig hemställan från *chefen för marinintendenturkåren* den 13 februari 1929, i vilken denne anhåller, att lönegraden O 1, till vilken marinintendentent hänföres, måtte utökas med ännu en löneklass. De sakkunniga hava på förut anförda skäl icke ansett sig böra föreslå någon dylik partiell omläggning av löneplanerna, men de sakkunniga få erinra om sitt ovan berörda förslag, att marinintendenturkårens personal skall äga samma rätt till tjänstetidsberäkning som officerare i motsvarande lönegrader.

Från svenska *militärmusikdirektörsföreningen* har framförts det önskemålet, att den löneförbättring, som kunde komma att tillerkännas de äldre löjtnanterna, även borde komma musikdirektörerna till godo. Nämnda beställningshavare äro visserligen hänfödda till samma lönegrad som löjtnanterna, men, då deras anställnings- och befordringsförhållanden äro väsentligen annorlunda reglerade, synes någon åtgärd i fråga om deras löneläge icke i detta sammanhang böra behandlas.

Vad i det föregående anförts rörande de äldre löjtnanterna, har i väsentlig mån tillämplighet jämväl med avseende på de äldre sergeanterna och underofficerarna av 2. och 3. graden. De löneskalor för underofficerare, som av 1917 års sakkunniga framlades i deras förslag till definitiv löneroglering, omfattade för sergeanternas del 5 löneklasser och voro uppgjorda med hänsyn till att fanjunkargraden skulle nås vid omkring 40 års ålder och slutavlöningen såsom underofficer vinnas vid en ålder av 43—44 år.

De regler i fråga om löneskalornas konstruktion, som tillämpades av 1918 års sakkunniga, byggde likaledes på den förutsättningen, att högsta underofficersgraden vid normal befordran borde kunna nås vid omkring 40 års ålder. Jämlikt det ovan åberopade statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 12 februari 1926 hade chefen för generalstaben beträffande grunderna för genomförandet av övergången till den nya härordningen, vad underofficerarna angår, ifrågasatt, att som hållpunkt skulle gälla en medelbefordringsålder vid befordran till fanjunkare av högst 39 år.

Emellertid har det visat sig, att även för underofficerskåren befodringsförhållandena efter härordningens genomförande blivit avsevärt sämre än som beräknats och sämre än förut varit fallet. Enligt verkställd utredning växlar medelåldern för befordran till fanjunkare i de nya staterna vid olika truppförband mellan 41 och 46 år. Härtill kommer, att befodringsutsikterna för sergeanterna tyda på en förlängning med i en del fall upp till 7 å 8 år av tiden, innan fanjunkargraden kan nås.

För marinens vidkommande ställa sig förhållandena ännu mera ogynnsamma. Medellevnadsåldern vid befodrhan till underofficer av 2. graden utgjorde år 1929 omkring 41 år, och befodrhan till flaggunderofficer kunde beräknas ske först vid en medelålder av omkring 50 år. I några fall kunde underofficerare icke påräkna att före inträdet i pensionsåldern uppnå högsta underofficersgraden.

Från personalhåll hava till Kungl. Maj:t ingivits framställningar, syftande till en förbättring av förhållandena efter i stort samma principer, som enligt vad ovan nämnts föreslagits för löjtnanternas del.

I en skrivelse från *svenska underofficersförbundet* den 10 oktober 1929 framfördes sålunda följande önskemål. Sergeanter ävensom underofficerare av 2. och 3. graden, vilka kvarstått i 7. respektive 5. löneklassen under tre år, borde få uppflyttas i närmast högre löneklass, såsom om denna senare löneklass tillhörde den för vederbörlig beställning fastställda lönegraden. Såsom villkor för dylik uppflyttning skulle gälla, att vederbörande beställningshavare i övrigt uppfyllde fordringarna för befodrhan till högre lönegrad.

I gemensamt yttrande över denna framställning den 9 november 1929 hava *armé- och marinförvaltningarna* föreslagit, att ifrågavarande beställningshavare måtte tillerkännas tillfällig löneförbättring med belopp motsvarande $\frac{3}{4}$ av skillnaden mellan lönebeloppen i 7. och 8. resp. 5. och 6. löneklasserna av löneplan Uo.

De sakkunniga anse för sin del, att liknande skäl, som åberopats till stöd för förbättrad avlöning åt de äldre löjtnanterna, också tala för en motsvarande åtgärd för underofficerarnas vidkommande. Även härvidlag gäller, att hela underofficersbanan kan betraktas såsom en lönegrad, och att den högsta löneklassen bör kunna nås av var och en, som sköter sin tjänst på ett tillfredsställande sätt. Vederbörande kan då göra anspråk på att nå slutavlöningen inom rimlig tid eller att, då detta på grund av omständigheter, varöver han ej kan råda, försvaras eller förhindras, erhålla någon gottgörelse för förlorad tid.

Ett mycket betydelsefullt moment, som icke får förbises, är den väsentligt lägre pensionsåldern för kompaniofficerare och underofficerare i förhållande till andra statens tjänstemän. Denna olikhet medför, att en försening i befordran om allenast 3 à 4 år medför mycket mer kännbara ekonomiska följder för de förstnämnda kategorierna än för några andra.

I anslutning till vad ovan anförts föreslå de sakkunniga, att tillfällig löneförbättring måtte få utgå till nu avsedda underofficerare efter enahanda grunder, som förut föreslagits för löjtnanterna, eller med belopp utgörande skillnaden mellan de löner, som angivas för de båda högsta löneklasserna i vederbörande lönegrad. Antalet underofficerare, på vilka en föreskrift för närvarande skulle bliva tillämplig, har beräknats till omkring 60 sergeanter, 270 underofficerare av 2. graden samt 50 underofficerare av 3. graden. Kostnaderna kunna med ledning därav beräknas uppgå till omkring 140,000 kronor för år. Liksom för löjtnanternas del ifrågasatts, torde föreskrift rörande högre tjänstledighetsavdrag få meddelas av Kungl. Maj:t.»

I åtskilliga *särskilda yttranden* till de sakkunnigas betänkande hava framhållits olika synpunkter på frågan om behovet av lönereglering för personalen vid försvarsväsendet.

Med stöd av § 46 riksdagsordningen har utskottet inhämtat yttrande över motionen I: 70 från försvarsväsendets lönenämnd, arméförvaltningen, marinförvaltningen och flygstyrelsen, vilka yttranden såsom bilagor A—D äro fogade vid detta utlåtande.

*Av utskottet
införskaffade
yttranden.*

Vid överbägandet av de synpunkter, som av motionärerna och de i ärendet hörda myndigheterna framförts, har utskottet kommit till den uppfattningen, att åtgärder för beredandet av en förbättrad avlöning böra vidtagas beträffande den i motionen avsedda personalen. Emellertid har försvarsväsendets lönenämnd i sitt yttrande anfört, att så lämpligen kunde ske först sedan vissa ytterligare utredningar verkställts och förslag till särskilda bestämmelser blivit utarbetade. I anledning härav läser beslut om tillerkännande åt ifrågavarande personal av en förbättrad löneställning icke nu kunna fattas av riksdagen. Utskottet har därför, i anslutning till vad lönenämnden hemställt, ansett sig böra föreslå, att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om vidtagandet av åtgärder i den riktning, som i motionerna angivits.

*Utskottets
yttrande.*

Den sålunda föreslagna löneförbättringen torde enligt utskottets mening icke böra lämnas i form av en påbyggnad å nu gällande löneplaner för försvarsväsendets personal utan synes böra erhålla karaktär av en tillfällig löneförbättring att utgå endast till den personal, som genom de nuvarande befordringsförhållandena kommit uti en i avlöningshänsende särskilt ogynnsam ställning.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av herrar Hammarskjölds och Leanders samt B. Holmgrens m. fl. förevarande motioner (I: 70 och II: 107) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t

måtte efter verkställd utredning för 1932 års riksdag framlägga förslag rörande tillfällig löneförbättring åt sådana löjtnanter, sergeanter och underofficerare av andra och tredje graden på aktiv stat, som på grund av nuvarande befordringsförhållanden inom armén och marinen kommit uti en i avlöningshänseende särskilt ogynnsam ställning.

Stockholm den 24 april 1931.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, J. Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, E. J. G. Rosén, E. A. Lundell, J. G. Waller, C. G. V. Hammarskjöld, A. Thelin, K. A. W. Björck* och *Alexander Nilsson*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *C. R. Jansson* i Falun, *P. Nilsson* i Bonarp, *G. Strindlund, P. M. Olsson* i Blädinge, *E. G. E. Eriksson* i Stockholm, *J. Olofsson* i Digernäs, *S. Persson* i Fritorp, *C. A. Anderson* i Storegården, *J. Jönsson* i Revinge och *C. J. Högström*.

Bilaga A.

Till Riksdagens statsutskott.

Genom beslut den 6 februari 1931 har Kungl. Maj:t anbefallt försvarsväsendets lönenämnd att till statsutskottet avgiva yttrande över en inom första kammaren av C. G. Hammarskjöld och U. Leander väckt motion, nr 70, om tillfällig löneförbättring åt vissa löjtnanter m. fl.

Med anledning härav får lönenämnden anföra följande.

Såsom framgår av 1930 års militärlöningssakkunnigas i förevarande motion åberopade betänkande, har frågan om förbättrande av äldre löjtnanters löneförmåner tidigare föranlett framställningar såväl hos Kungl. Maj:t som hos riksdagen, och har motsvarande spörsmål beträffande äldre sergearter samt underofficerare av 2. och 3. graden vid marinen dragits under Kungl. Maj:ts prövning i en av Svenska underofficersförbundet den 10 oktober 1929 avläten underdånig skrivelse. Lönenämnden, vars yttrande infordrats över flertalet av nämnda framställningar liksom över berörda skrivelse, har i sina olika utlåtanden funnit förevarande frågor vara av beskaffenhet att böra tagas under övertvägande i samband med en revision av officersavlöningsreglementets löneplaner. Härvid har nämnden utgått från, att en dylik revision skulle äga rum i samband med dyrtidstilläggens inarbetande i de fasta lönerna. 1930 års militärlöningssakkunniga, vilka tillsatts med uppgift att verkställa utredning och avgiva förslag i sistnämnda hänseende, hava emellertid på anförda skäl funnit sagda uppgift huvudsakligen gälla en rent löneteknisk överarbetning av gällande avlöningsbestämmelser och för den skull icke ingått på någon realprövning av de i löneplanerna upptagna grundlönerna. I anslutning härtill hava nämnda sakkunniga, ehuru de funnit sig böra tillstyrka åtgärder i den riktning, som i den remitterade motionen avses, ansett dessa åtgärder böra erhålla provisorisk natur och handläggas vid sidan av avlöningsreglementet.

Vad nu själva sakfrågan angår, vill nämnden till en början framhålla, att stagnation i befordringar är en faktor, som man givetvis har att av olika anledningar räkna med inom än det ena än det andra området av statsförvaltningen. Det kan för den skull te sig nog så vanskligt att för enstaka grupper befattningshavare inom ett visst förvaltningsområde gå in för att bereda löneförbättring såsom kompensation för en dylik stagnation. Emellertid har riksdagen, åtminstone vid ett tillfälle, tidigare ansett sig kunna vidtaga sådan åtgärd. 1925 års riksdag medgav nämligen i anledning av väckt motion, att lokomotiveldare vid S. J., vilken med tillämpning av de i avlöningsreglementet den 19 juni 1919 (nr 343) intagna bestämmelser om tillgodoräkning av tjänstetid kunde anses hava tillhört den för lokomotiveldarbefattning avsedda lönegradens högsta löneklass i fyra år och uppnått en levnadsålder av 40 år, finge äga att under de för uppflyttning i högre löneklass eljest föreskrivna villkor åtnjuta lön i närmast högre löneklass inom närliggande lönegrad, såsom om denna löneklass tillhörde den för lokomotiveldarna bestämda lönegraden.

Till stöd härför anfördes, att i fråga om lokomotiveldare vid S. J. föreläge förhållanden, som gjorde dessa befattningshavares befordringsutsikter

särskilt ofördelaktiga. Under tidigare år hade i regel en lokomotiveldare kunnat beräknas erhålla befordran till lokomotivförarbefattning efter 8 à 10 år. Genom den under de senare åren minskade trafiken och därav följande indragning av lokomotivförartjänster hade detta förhållande avsevärt försämrats. Härtill komme ock, att en ytterligare minskning i befordringsmöjligheterna vore att vänta på grund av den fortgående elektrifieringen av vissa statsbanelinjer, i det att därigenom lokomotivförargruppen kunde ytterligare nedbringas. Särskilt i betraktande av att vid placering i lönegrad av lokomotiveldarbefattningarna hänsyn torde hava tagits till tidigare relativt goda befordringsordning, syntes en mera tillfällig åtgärd för tillgodoseende av denna av oförutsedda förhållanden ogynnsamt påverkade befattningshavargrups ställning mera motiverad.

Även för nu ifrågavarande befattningshavargrupper hava befordringsutsikterna under senare år avsevärt försämrats. Såsom framgår av förenämnda sakkunnigas betänkande, till vilket lönenämnden i denna del tillåter sig hänvisa, har detta förhållande väsentligen sin grund i sättet för genomförandet av den nya försvarsorganisationen. Ur denna synpunkt förefaller därför en tillfällig åtgärd för förbättrande av hithörande befattningshavares löneställning lika väl motiverad som i fråga om lokomotiveldarna. På grund härav och i betraktande av de större krav, den nya försvarsorganisationen ställer på de olika befattningshavarna, anser lönenämnden för sin del det icke förvarligt att avvisa tanken på åtgärder i det syfte förevarande motion avser.

Beträffande sättet för frågans lösning skulle det väl legat närmast till hands och lönetekniskt sett ställt sig enklast att framgå efter liknande linjer som dem, vilka följts i riksdagsbeslutet om lokomotiveldarnas löneförbättring. Emellertid skulle detta, vad löjtnanterna beträffar, med hänsyn till den för dem gällande löneplanens konstruktion medföra en större löneförbättring än motionen åsyftar. På grund härav och då en eventuell löneförbättring såvitt möjligt synes böra anordnas efter ensartade grunder för samtliga här ifrågavarande befattningshavargrupper, anser sig lönenämnden icke böra förorda en lösning efter dylika linjer. A andra sidan skulle ett bifall till motionen — förutom att det, vad angår sergeanter och underofficerare av 2. graden vid marinen, i visst fall skulle föranleda en, om ock obetydligt, större löneförbättring, än om lösningen söktes efter förstnämnda linjer — medföra behov av särskild reglering av de nu stadgade tjänstledighetsavdragen. I vartdera fallet skulle dessutom en särskild föreskrift bliva erforderlig angående sättet för tillämpningen av de nuvarande tillgodoräkningsbestämmelserna i 8 § 1 mom. av officersavlöningsreglementet. Med hänsyn till nu anförda förhållanden och då lönenämnden icke har eller inom den korta remisstiden kunnat förskaffa sig tillgång till de mera detaljerade upplysningar i olika avseenden, som enligt nämndens mening äro önskvärda för ett allsidigt bedömande av spörsmålet om den erforderliga omfattningen av den ifrågasatta löneförbättringen och den lämpligaste formen för densamma beredande, anser nämnden försiktigheten bjuda att stanna vid att i anledning av motionen hos Kungl. Maj:t begära utredning och förslag i ämnet. I första hand synes den vidare prövningen av frågan lämpligen böra äga rum i samband med en eventuell överarbetning av 1930 års militärlönings-sakkunnigas förslag. Därast emellertid en dylik överarbetning skulle låta vänta på sig och frågan av denna eller annan anledning icke skulle komma att i ett större sammanhang föreläggas nästa års riksdag, synes densamma böra av Kungl. Maj:t göras till föremål för särskild utredning i syfte att härav föranlett förslag må kunna underställas nämnda års riksdag.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får lönenämnden alltså hemställa, att utskottet måtte föreslå riksdagen att i anledning av förevarande

motion till Kungl. Maj:t avlåta skrivelse med anhållan om vidtagande av åtgärder i den riktning ovan angivits.

I handläggningen av detta ärende hava deltagit, förutom undertecknad, ordförande, ledamöterna Afzelius, Jansson, P. Nilsson, Giron, J. Nilsson och Almroos.

Ledamöterna Giron och Almroos hava avgivit bilagda särskilda yttrande.
Stockholm den 27 februari 1931.

Karl Levinson.

/ Georg Z. Topelius.

Särskilt yttrande av ledamöterna Giron och Almroos angående tillfällig löneförbättring åt äldre löjtnanter och sergeanter m. fl.

Liknande förslag hava tidigare varit under statsmakternas övervägande, men med hänsyn till då pågående revision av avlöningsreglementena icke föranlett annan åtgärd än att handlingarna överlämnats till härför tillkallade sakkunniga. 1930 års militäravlönings-sakkunniga hava nu ansett sig böra föra fram frågan.

Då spörsmålet sålunda återkommit hava vi ansett oss böra framhålla, hurusom denna och liknande framställningar främst härleda sig från den otillfredsställande behandling, som kommit militärpersonalens lönefråga till del.

1921 års militära lönereglering, som enligt riksdagens beslut fick provisorisk karaktär, skedde under en tid av statsfinansiell depression och fick därav sin prägel. Den var baserad på ett reservationsvis framlagt förslag inom 1918 års militära avlöningssakkunniga, där reservanterna ytterligare underbjödo det redan i underkant beräknade majoritetsförslaget med motivering att detta var för dyrt för att i den dåvarande penningknapphetens tid hava utsikt att bliva av riksdagen antaget. Vid sådant förhållande skulle ju den militära personalen på goda grunder haft rätt att förvänta, att vid den revision, som år 1927 — efter försvarsbeslutets genomförande — företogs beträffande det militära avlöningsreglementet, de för personalen oförmånliga, provisoriska löneskalorna från år 1921 skulle underkastas förnyad prövning. Men så skedde ej. Då statsfinansiella skäl icke längre kunde åberopas, anfördes andra motiv mot en revision av löneplanerna.

Sålunda uttalade Kungl. Maj:t i prop. 7/1927 att, med hänsyn till att de militära löneplanerna fastställts så sent som vid 1921 års riksdag, en revision av desamma näppeligen då kunde ifrågakomma, i varje fall icke förrän en viss tids erfarenhet vunnits i fråga om de verkningar, den nya försvarsorganisationen kunde komma att utöva å de olika beställningshavarnas arbetsåligganden, varjämte ett tillfälle att överväga frågan syntes komma att erbjuda sig i samband med dyrtidstilläggens avskaffande och sammanslagning med de fasta lönerna.

Härtill må erinras,

dels att 1921 års löneplaner voro av *provisorisk* karaktär, varför påståendet att provisoriet varit så kortvarigt att det därför måste i sin ursprungliga form *definitivt* fastställas synes hänga alldeles i luften;

dels att manskapsavlöningsreglementet, som likaledes antogs 1921, ändrades, trots dess *definitiva* karaktär, i avseende å löneplanerna — till personalens nackdel — både 1922 och 1923;

dels att det bort stå klart för envar, att efter de stora personalindragningarna 1925 den kvarstående personalen — som enligt prop. 50/1925 »måst begränsas till det förvaltningen och utbildningen i fred oundgängligen erforderliga» — måst få betydligt *ökade* arbetsuppgifter, samt att den militära personalen sällan eller aldrig kommer i åtnjutande av densamma rätteligen tillkommande semester;

dels, slutligen, att de båda lönekommittéer, som arbetat med dyrtidstilläggens sammanslagning med de fasta lönerna, erhållit direktiv från Kungl. Maj:t att *icke upptaga själva lönebeloppen till granskning*.

1927 års riksdag yttrade i anledning av nämnda proposition 7/1927 och en i sammanhang därmed väckt motion bl. a. följande: »Riksdagen vill till en början erinra om — — — att spørgålet om de nu utgående dyrtidstilläggens inarbetande i lönerna inom en nära framtid komme att upptagas till prövning. — — — Vid sådant förhållande synas även vissa i det militära avlöningsreglementet ingående bestämmelser i avseende å såväl lönebelopp som i övrigt samtidigt komma under förnyad granskning. På grund härav har riksdagen icke ansett det motionsvis framställda förslaget om vidtagandet av vissa ändringar i löneplanerna och tjänstledighetsavdragen för den militära personalen böra nu upptagas till avgörande. Prövningen av dessa frågor synes nämligen riksdagen böra anstå till den i utsikt ställda allmänna lönerrevisionen.»

Då frågan om löneförbättring för äldre löjtnanter år 1929 var föremål för behandling i statsutskottet, uttalade utskottet följande: »Utskottet måste visserligen finna det vara beklagligt, att befodringsförhållandena försämrats för vissa grupper av beställningshavare genom det sätt, på vilket övergången till den nya härordningen blivit ordnad. Då emellertid många olika faktorer inverka på bedömandet av den i motionen behandlade frågan, och en allmän överbearbetning av, bland annat, gällande löneplan för officerare torde förväntas komma att verkställas av 1928 års lönekommitté, har utskottet i likhet med lönenämnden ansett, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.»

Såsom av ovanstående framgår hava såväl statsutskottets och lönenämndens som även personalens förväntningar icke blivit infriade, och faktum kvarstår att intet blivit åtgjort till förbättrande av den militära personalens ställning sedan den av kristiden stämplade löne regleringen år 1921. Självfallet kan detta — sett mot bakgrunden av ovan återgivna utfästelser från statsmakternas sida — icke annat än väcka förstämning och missmod hos de därav berörda löntagarna, och denna olustkänsla har gripit vitt omkring sig, mera än som är nyttigt för tjänsten. Det var ett missgrepp att icke giva den militära personalen en *löne reglering* år 1927.

Såsom läget nu är synes det oss fullt befogat, att åtgärder vidtagas för förbättring av de ekonomiska förmånerna för den personal, som mer än andra drabbats av de alltmera försämrade militära befodringsförhållandena d. v. s. främst de i förevarande motion berörda officerarna och underofficrarna. Ehuru vi sålunda finna det synnerligen önskvärt, att ifrågavarande personal snarast beredes förbättrade lönevillkor, hava vi icke ansett oss böra framföra någon erinran gentemot den av lönenämnden föreslagna åtgärden.

Stockholm den 27 februari 1931.

M. Giron.

Aug. Almroos.

Bilaga B.

KUNGL. ARMÉFÖRVALTNINGEN.

Till Riksdagens statsutskott.

I en inom riksdagens första kammare väckt motion, nr 70, har föreslagits, att riksdagen måtte medgiva, att till löjtnant, sergeant eller underofficer av 2. eller 3. graden på aktiv stat, som i tre år åtnjutit lön i högsta löneklassen av den lönegrad, till vilken vederbörande beställning hänföres, må utgå tillfällig löneförbättring med belopp, motsvarande skillnaden i lönebelopp mellan de två högsta löneklasserna i berörda lönegrad.

Sedan Kungl. Maj:t genom remiss den 6 februari 1931 anbefallt arméförvaltningen att till Eder avgiva yttrande i anledning av det sålunda väckta förslaget, får arméförvaltningen, i vad angår beställningshavare vid armén, i ärendet anföra följande.

Den 31 oktober 1929 avgav arméförvaltningen infortrat utlåtande över en av chefen för generalstabens gjord underdånig framställning angående förbättring av vissa äldre subalternofficers löneförhållanden.

Denna framställning innebar, att 2. lönegraden i löneplan O enligt officersavlöningsreglementet, vilket omfattar löneklasserna 2—6, skulle utökas med den 3. lönegradens lägsta löneklass eller 7. löneklassen, vilken sistnämnda alltså skulle bliva gemensam för de båda lönegraderna.

Efter att hava framhållit, att ett biträdande av det i den remitterade framställningen gjorda förslaget skulle innebära en definitiv ändring av löneplanen O, uttalade arméförvaltningen, att, då frågan om en allmän revision av officersavlöningsreglementet vore föremål för utredning, kravet på förbättrade avlöningsvillkor för ifrågavarande grupp av beställningshavare i stället syntes — i avbidan på nämnda revisions genomförande — kunna tillgodoses genom beredande åt vederbörande av en tillfällig löneförbättring.

För avmätande av denna syntes olika möjligheter stå till buds. En utväg syntes vara, att löneförbättringen bestämdes till belopp, motsvarande skillnaden mellan lönebeloppen i 6. och 5. löneklasserna, eller alltså å billigaste ort 480 kronor och å dyraste ort 588 kronor. Eventuellt kunde löneförbättringen bestämmas till viss bråkdel, förslagsvis $\frac{3}{4}$ av skillnaden mellan lönebeloppen i 7. och 6. löneklasserna eller alltså till 450 kronor å billigaste och 558 kronor å dyraste ort.

Sedan svenska underofficersförbundet till Kungl. Maj:t ingivit underdånig framställning ifråga om rätt för, bland andra, sergeant, som i tre år tillhört 7. löneklassen i löneplan Uo. i officersavlöningsreglementet, att vinna uppflyttning till den för innehavare av fanjunkarebeställning i lönegraden Uo. 3 upptagna 8. löneklassen, avgav arméförvaltningen tillsammans med marinförvaltningen den 9 november 1929 infortrat underdånigt utlåtande över framställningen. Härvid anförde ämbetsverken, bland annat, att de ansågo sig böra ifrågasätta lämpligheten därav, att några åtgärder vidtoges i det med framställningen avsedda syftet annat än i samband med den genom 1928 års lönekommitté igångsatta utredningen av frågan om dyrtidstilläggens avskaffande och sammanslagning med de fasta lönerna. Ämbetsverken funno sig däremot icke kunna underlåta att framhålla, att vissa skäl kunde finnas för att genom en tillfällig löneförbättring tillgodose sådana till befördran kompetenta beställningshavare inom, bland annat, 2. lönegraden i löneplan Uo., vilka mer än tre år åtnjutit lön enligt den högsta löneklassen i denna lönegrad eller alltså enligt 7. löneklassen. Därest Kungl. Maj:t skulle finna

skäl underställa riksdagen förslag om en dylik löneförbättring, ansåge ämbetsverken, med hänsyn till i allmänhet tillämpade grunder vid medgivanden om tillfällig löneförbättring, det kunna ifrågasättas, att löneförbättringen bestämdes till belopp, utgörande viss bråkdel, förslagsvis $\frac{3}{4}$ av skillnaderna mellan lönebeloppen i 8. och 7. löneklasserna i löneplan Uo., eller sålunda för beställningshavare i 2:a lönegraden till 222 kronor på billigaste ort och till 258 kronor å dyraste ort.

Av den nu lämnade redogörelsen framgår, att arméförvaltningen i sitt utlåtande den 31 oktober 1929 såsom ett alternativ ifrågasatt, att tillfällig löneförbättring skulle beredas sådana löjtnanter, som avses i förevarande motion efter enahanda grund, som föreslagits i densamma. Vid sådant förhållande anser arméförvaltningen sig böra tillstyrka det i motionen framlagda förslaget, vad beträffar de vid armén i löjtnantsbeställningar anställda beställningshavare i 2. lönegraden inom löneplanen O i officersavlöningsreglementet.

Av härvid fogad bilaga (Bil. I) framgår storleken av den tillfälliga löneförbättring, som vid bifall till förslaget skulle komma att utgå till ifrågasatt beställningshavare med lön efter de särskilda ortsgrupperna i löneplanen.

Den löneförbättring, som enligt motionen föreslås att utgå till sergearter, överensstämmer icke med det förslag om dylik förmån, som framlades av arméförvaltningen i utlåtandet den 9 november 1929. Av härvid fogad uträkning (Bil. II) av den löneförbättring, som vid bifall till motionen skulle utgå till däri avsedda beställningshavare i 2. lönegraden enligt de särskilda ortsgrupperna inom löneplanen Uo. i officersavlöningsreglementet, framgår, att i motionen avsedd beställningshavare i sagda lönegrad med lön enligt G-ort, som komme i åtnjutande av den föreslagna löneförbättringen, skulle erhålla lön och löneförbättring till högre belopp än den lön, som utgår till beställning, hänförd till 3. lönegraden 8. löneklassen i löneplan Uo. Denna omständighet synes emellertid icke böra utgöra hinder för att löneförbättringen för de i motionen avsedda beställningshavarna i 2. lönegraden av löneplan Uo. utgår enligt förslaget, vilket arméförvaltningen alltså för sin del tillstyrker, i vad avser dylika beställningshavare vid armén.

Beträffande den ifrågasatta löneförbättringens tillträdande torde böra gälla vad i avlöningsreglementet är stadgat ifråga om uppflyttning i högre löneklass. Förutom där angivna villkor för vinnande av dylik uppflyttning anser arméförvaltningen — i olikhet med de av motionärerna åberopade avlönings-sakkunniga — böra stadga, att för erhållande av löneförbättring vederbörande skulle, därest vakans förelegat, kunnat föreslås till befördran såsom kapten (ryttmästare) respektive fanjunkare. För löneförbättringens åtnjutande torde få gälla enahanda bestämmelser, som i avlöningsreglementet äro stadgade ifråga om lön. I de fall då tjänstledighetsavdrag enligt 14. § i avlöningsreglementet skall ifrågakomma, synes avdrag böra göras å den tillfälliga löneförbättringen med förslagsvis 50 öre för dag för löjtnant och 20 öre för dag för sergeant. Beträffande de i 2. kap. 1. § av tilläggsbestämmelserna till officersavlöningsreglementet angivna fall, då högre tjänstledighetsavdrag än det i 14. § angivna skall komma till tillämpning, torde jämväl å den tillfälliga löneförbättringen böra göras avdrag med ett häremot svarande förhöjt belopp.

I enlighet med vad arméförvaltningen anfört i ovan åberopade underdåniga utlåtanden, bör en eventuell löneförbättring endast tillkomma innehavare av löjtnants- och sergeantsbeställningar på aktiv stat, å vilka 1927 års officersavlöningsreglemente är tillämpligt. Från åtnjutande av löneförbättring böra alltså undantagas dels innehavare av till 2. lönegraden i löne-

planen O hörande beställning för musikdirektör, dels ock beställningshavare å övergångsstat.

I fråga om kostnaderna för beredande åt den i motionen avsedda personal av tillfällig löneförbättring enligt där angivna grunder har arméförvaltningen låtit, med ledning av tillgängliga avlöningslistor, verkställa beräkning av antalet av de löjtnanter och sergeanter, vilka redan nu eller senast den 1 januari 1932 kunna beräknas hava tillhört högsta löneklassen inom respektive lönegrader i 3 år och sålunda vara berättigade att senast från och med nämnda dag komma i åtnjutande av omförmäld löneförbättring. Nämnda antal har — med bortseende från att vissa av beställningshavarna i fråga kunna väntas vinna befördran — befunnits uppgå beträffande löjtnanterna till 203 och i fråga om sergeanterna till 70. Enär emellertid åtskilliga beställningshavare av förstnämnda kategori på grund av de i anmärkningar till vissa stater meddelade bestämmelser om successionsförordnande tillsvidare på förordnande åtnjuta lön i 3. lönegraden av löneplanen O, torde antalet av dylika beställningshavare, som skulle komma i fråga till erhållande av ifrågasatt löneförbättring, kunna beräknas till omkring 175.

På grund härav och efter fördelning av de till löneförbättring eventuellt berättigade å de olika ortsgrupper, enligt vilka deras lön utgår, skulle kostnaderna under avlöningsanslaget för beredande av omförmälda förmån åt personal vid armén kunna beräknas uppgå till omkring (95,000 + 22,000 =) 117,000 kronor.

Stockholm den 24 februari 1931.

A. Hultkrantz. *Ludvig R. Hammar skiöld.* *Karl Edv. Sterky.*

F. Bergensträhle.

Edvin Ström.

/ Adolf von Post.

I anledning av en inom riksdagens första kammare väckt motion nr 70 om tillfällig löneförbättring åt vissa löjtnanter och sergeanter.

Bil. I.

Beräkning av löneförbättring enligt motionen åt löjtnanter.

	A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
Löjtnants lön enligt löneklass 6	4,560	4,746	4,932	5,118	5,304	5,490	5,676
Tillfällig löneförbättring = skillnaden mellan 6. och 5. löneklasserna	480	498	516	534	552	570	588
Summa	5,040	5,244	5,448	5,652	5,856	6,060	6,264
Kaptens lön enligt löneklass 7	5,160	5,370	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420
Skillnaden mellan lägsta kaptenslön och avlöning för löjtnant med löneförbättring	+ 120	+ 126	+ 132	+ 138	+ 144	+ 150	+ 156

Beräkning av tillfällig löneförbättring enligt motionen åt sergearter.

	A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.
Sergeants lön enligt löneklass 7	3,300	3,450	3,600	3,750	3,900	4,050	4,200
Tillfällig löneförbättring motsvarande skillnaden i lön mellan 7. och 6. löneklasserna i löneplan Uo.....	270	282	294	306	318	330	342
Summa	3,570	3,732	3,894	4,056	4,218	4,380	4,542
Fanjunkares lön enligt löneklass 8	3,600	3,756	3,912	4,068	4,224	4,380	4,536
Skillnaden mellan lägsta fanjunkarlön och avlöning till sergeant med löneförbättring	+ 30	+ 24	+ 18	+ 12	+ 6	0	¹ - 6

¹ Vid medgivande av tillfällig löneförbättring enligt förslaget överskjuter på grund av löneskalans konstruktion sammanlagda avlöningen för sergeant på G-ort lönen för fanjunkare i 8. löneklassen med 6 kronor för år.

Bilaga C.

KUNGL. MARINFÖRVALTNINGEN.

Till Riksdagens Statsutskott.

Sedan Kungl. Maj:t genom resolution den 6 februari 1931 anbefallt marinförvaltningen att till riksdagens statsutskott avgiva yttrande över en inom första kammaren av C. G. Hammarskjöld och U. Leander väckt motion, nr 70, angående tillfällig löneförbättring för vissa löjtnanter m. fl., får marinförvaltningen i anledning härav anföra:

I underdånigt utlåtande den 24 januari 1929 över en av 1925 års tillfälliga officerskommitté gjord framställning om ökade avlöningsförmåner för vissa subalternofficerare förklarade armeförvaltningen, marinförvaltningen och flygstyrelsen sig anse i hög grad behjärtansvärt, om en förbättrad löneställning kunde beredas sådana äldre löjtnanter, som på grund av ogynnsamma befordringsförhållanden nödgades under längre tid kvarstå i löjtnantsgraden, och hemställde de tre ämbetsverken av detta och i övrigt anförda skäl, att framställningen måtte överlämnas till 1928 års lönekommitté för att tagas i övervägande vid fullgörande av det kommittén anförtrodda uppdraget. Nämnda framställning läser jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 19 mars 1929 hava remitterats till lönekommittén. Såsom framgår av 1930 års militärlöningssakkunnigas betänkande (sid. 232) har framställningen sedermera överlämnats till sakkunniga från kommittén.

Över den såsom bilaga till förevarande motion fogade framställningen av svenska underofficersförbundet har likaså avgivits gemensamt underdånigt utlåtande av armeförvaltningen, marinförvaltningen och flygstyrelsen den 9 november 1929. I detta utlåtande framhöllo ämbetsverken: De ansågo sig icke kunna underlåta att framhålla, att vissa skäl kunde finnas för att genom en tillfällig löneförbättring tillgodose sådana till befördran kompetenta beställningshavare inom 1. och 2. lönegraderna i löneplan Uo, vilka mer än tre år

åtnjutit lön enligt de högsta löneklasserna i dessa respektive lönegrader eller alltså enligt 5. respektive 7. löneklassen. Ämbetsverken ansåge, att det kunde ifrågasättas, att löneförbättringen bestämdes till belopp, utgörande viss bråkdel, förslagsvis $\frac{3}{4}$ av skillnaderna mellan lönebeloppen i 8. och 7., respektive 6. och 5. löneklasserna i löneplan Uo, eller sålunda för beställningshavare i 2. lönegraden till 222 kronor å billigaste ort och till 258 kronor å dyraste ort, ävensom för beställningshavare i 1. lönegraden till 210 kronor å billigaste och till 246 kronor å dyraste ort. Såsom förutsättning för tillträde av löneförbättringen torde, vad anginge innehavare av sergeantbeställning vid armén, böra stadgas — förutom att vederbörande uppfyllde de i avlöningsreglementet för uppflyttning i högre löneklass stadgade villkor — att vederbörande, därest vakans föreläge, kunde befordras till beställning såsom fanjunkare. Vad anginge förutsättningarna för att underofficerare av 2., respektive 3. graden skulle äga tillträda löneförbättring, ansåge marinförvaltningen böra bestämmas, dels att nu nämnda villkor för löneklassuppflyttning blivit uppfyllt, dels ock att tilldelandet av löneförbättringen i varje fall skulle ske i enahanda ordning, som gällde i fråga om befordran vid uppkommen ledighet i beställning inom närmast högre lönegrad, än den vederbörande tillhörde. Ämbetsverken yttrade vidare, att i de fall, då tjänstledighetsavdrag enligt 14 § i officersavlöningsreglementet skulle ifrågakomma, syntes avdrag böra göras å den tillfälliga löneförbättringen med förslagsvis 20 öre om dagen. Beträffande de i 2 kap. 1 § av tilläggsbestämmelserna till officersavlöningsreglementet angivna fall, då högre tjänstledighetsavdrag än det i 14 § angivna skulle komma till tillämpning, torde jämväl å den tillfälliga löneförbättringen böra göras avdrag med ett häremot svarande förhöjt belopp.

Underofficersförbundets framställning har även den överlämnats till militäravlönings-sakkunniga.

Såsom i förevarande motion påpekats, hava de sakkunniga ifrågasatt provisorisk förbättring av äldre löjtnanters och sergeanters löneställning.

Vad löjtnanterna beträffar hava de sakkunniga anfört: Befordringsförhållandena för löjtnanterna hade kommit att ställa sig »i hög grad mera ogynnsamma, än som vid avlöningsbestämmelsernas utformande torde hava förutsatts». Ehuru de sakkunniga å ena sidan ansett, att rubbningar i den ordinarie löneställningen över huvud taget icke borde vidtagas utan en genomgående revidering av löneplanerna, hade det å andra sidan syntes angeläget, att äldre löjtnanter kunde beredas någon förbättring, redan innan en dylik revision kunde bliva vidtagen. En åtgärd av sålunda avsedd innebörd torde därför böra erhålla provisorisk natur. De sakkunniga erinrade, att 1918 års avlöningssakkunniga såsom principiellt skäl mot en ytterligare löneförhöjning i löjtnantsgraden anfört, att slutavlöningen för de löjtnanter, som eventuellt icke vore kompetenta till kaptensbefordran, därigenom skulle föras upp till ett högre plan, än som skäligen borde ifrågakomma. Detta skäl syntes emellertid de militäravlönings-sakkunniga icke böra tillmätas avgörande betydelse. Det torde nämligen ytterst sällan inträffa, att en löjtnant av annan anledning än genom sjukdom nedsatt tjänstbarhet bleve förbigången till befordran, och för övrigt skulle ju genom en föreskrift den eventualitet, som nämnda sakkunniga befarat, kunna uteslutas.

Om den föreslagna provisoriska löneförbättringen hava de sakkunniga framhållit:

»Beträffande den väg, som då bör väljas, hava de sakkunniga i princip anslutit sig till ett förslag, som framförts av *arméförvaltningen* i ett den 31 oktober 1929 avgivet yttrande över chefens för generalstaben förbemälda skrivelse den 27 augusti samma år angående befordringsförhållandena vid

officerskåren. I berörda yttrande föreslogs bl. a. den lösningen att löjtnant, som tillhört 6. löneklassen i tre år, skulle tilldelas en *tillfällig löneförbättring* med belopp, som alternativt angavs till skillnaden mellan lönen i 5. och 6. löneklasserna av löneplan O eller till $\frac{3}{4}$ av skillnaden mellan de för 6. och 7. löneklasserna bestämda beloppen. Av nämnda båda förslag hava de sakkunniga upptagit det förstnämnda, vilket synes innebära en naturlig utbyggnad av 2. lönegraden, samtidigt som det icke förrycker den vedertagna formen för tjänstetidsberäkning.

Löneförbättringen synes böra tillträdas i samma ordning, som gäller för uppflyttning i löneklass, samt uppbäras under de för lön stadgade villkor, Därest åtnjutande av densamma anses böra medföra ökning av eljest fastställda tjänstledighetsavdrag, torde föreskrift i sådant avseende kunna meddelas av Kungl. Maj:t.»

De sakkunniga ansåge liknande skäl, som åberopats till stöd för förbättrad avlöning åt äldre löjtnanter, också tala för en motsvarande åtgärd för underofficerarnas vidkommande. De sakkunniga föresloge, att tillfällig löneförbättring måtte få utgå till underofficerarna av 2. och 3. graden efter enahanda grunder, som föreslagits för löjtnanterna, eller med belopp utgörande skillnaden mellan de löner, som angivas för de båda högsta löneklasserna i vederbörande lönegrad.

Kungl. marinförvaltningen anser liksom militärvärlöningssakkunniga att nu ifrågakommande personal är i behov av förbättrade löneförmåner.

Ehuru kungl. arméförvaltningen, kungl. marinförvaltningen och flygstyrelsen i sitt den 9 november 1929 avgivna utlåtande föreslagit en löneökning för underofficerare efter i viss mån andra grunder än av militärvärlöningssakkunniga föreslagna, har kungl. marinförvaltningen dock för sin del intet att erinra emot att löneförbättringen beräknas på sätt de sakkunniga föreslagit. Ämbetsverket har icke heller något att erinra emot att löneförbättringen till äldre löjtnanter utgår på sådant sätt.

I enlighet med marinförvaltningens i förenämnda underdåniga utlåtande den 9 november 1929 uttalade uppfattning bör såsom villkor för att underofficerare av 2., respektive 3. graden skola äga tillträda löneförbättring stadgas, dels att vederbörande uppfylla de i avlöningsreglementet för uppflyttning i högre löneklass stadgade villkor, dels ock att tilldelandet av löneförbättringen i varje fall skall ske i enahanda ordning som gäller i fråga om befordran vid uppkommen ledighet i beställning inom närmast högre lönegrad, än den vederbörande tillhör.

Vad löjtnanterna beträffar bör stadgas — förutom att vederbörande uppfylla de i avlöningsreglementet för uppflyttning i högre löneklass stadgade villkor — att de äro kompetenta till kaptensbefordran.

I de fall, då tjänstledighetsavdrag enligt 14 § i avlöningsreglementet skulle ifrågakomma, synes avdrag böra göras å den tillfälliga löneförbättringen med, för löjtnanter 45 öre samt för underofficerare av 2. och 3. graden 20 öre.

För uträkning av storleken av de kostnader, ett bifall av motionen skulle medföra, har kungl. marinförvaltningen inhämtat yttrande av stationsbefälhavarna vid flottans stationer och regementscheferna vid kustartilleriet. Av dessa yttranden framgår, att endast 3 löjtnanter under budgetåret 1931/1932 beräknas hava uppfyllt de i motionen för erhållande av löneförbättringen angivna villkor. För underofficerare av 2. graden skulle antalet emellertid uppgå till 275 och för underofficerare av 3. graden till 22. Sammanlagda kostnaden skulle för budgetåret uppgå till omkring 90,000 kronor. Därest

av kungl. marinförvaltningen nu föreslagna villkor för erhållande av löneförbättringen bleve fastställda, torde emellertid kostnaden komma att i någon mån nedbringas. Vid bifall till ifrågakvarande framställning torde följaktligen sjöförsvarets anslag till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl. böra ökas med förslagsvis 80,000 kronor.

Stockholm den 26 februari 1931.

På kungl. marinförvaltningens vägnar

J. SCHNEIDLER.

Sten Lindskog.

Med yttrande över en inom första kammaren av C. G. Hammarskjöld och U. Leander väckt motion, nr 70, angående tillfällig löneförbättring för vissa löjtnanter m. fl.

STATIONSBEFÄLHAVAREN

VID

FLOTTANS STATION

I

KARLSKRONA.

Yttrande över motion om tillfällig löneförbättring åt vissa löjtnanter m. fl.

Till Kungl. Marinförvaltningen.

Genom skrivelse den 7 dennes, DN:r $\frac{68 - AM}{civ. 84/31}$, har marinförvaltningen anmodat mig inkomma med yttrande över motion i första kammaren nr 70 om tillfällig löneförbättring åt vissa löjtnanter m. fl. och därvid lämna uppgift å antalet Karlskrona station tillhörande befattningshavare, som avsåges i motionen, m. m.

Med anledning härav får jag hänvisa till närlagda tvenne yttranden från chefen för underofficers- och sjömanskårerna och stationskontoret samt tillstyrker i likhet med nämnda myndigheter på det livligaste den i motionen föreslagna tillfälliga löneförbättringen, som emellertid bör utgå icke blott till vissa löjtnanter, sergeanter och underofficerare av 2. eller 3. graden utan jämväl till vissa marinintendenter av 2. graden, vilka tillhöra löneplanen för officerare, och på vilka jämväl de i motionen anförda motiven för löneförbättring äro tillämpliga. Likaledes ansluter jag mig till stationskontorets förslag dels om tidpunkten för tillträdande av sådan löneförbättring, dels angående tillgodoräknande av tid för rätt, till uppflyttning i löneklass, dels slutligen angående tjänstledighetsavdrag.

Kostnaden för Karlskrona stations vidkommande skulle för budgetåret 1931—1932 bliva 50,146 kronor 50 öre enligt uppgift, som bifogats stationskontorets yttrande.

Karlskrona den 19 februari 1931.

Ch. de Champs.

V. Fredholm.

CHEFEN
FÖR
UNDEROFFICERS-
OCH
SJÖMANSKÅRERNA
KARLSKRONA.

Yttrande över motion 70 31
i första kammaren.

Till stationsbefälhavaren.

K C K yttrande jämlikt S B K res. av den 10 februari 1931 (D:ii § 113) angående i första kammaren väckt motion nr 70/31 rörande tillfällig löneförbättring för viss militärpersonal.

I motionen hemställdes i vad densamma berör flottans underofficerskår, att riksdagen måtte medgiva, att underofficer av 2. eller 3. graden på aktiv stat, som i tre år åtnjutit lön i högsta löneklassen av den lönegrad, till vilken vederbörande beställning hänföres (d. v. s. i 2:a lönegradens 7:e löneklass respektive 1:a lönegradens 5:e löneklass) må utgå tillfällig löneförbättring med belopp, motsvarande skillnaden i lönebelopp mellan de två högsta löneklasserna i berörda lönegrad.

I motionen hänvisas till av 1930 års militäravlöningskommitté i »Beträktande med förslag till militärt avlöningsreglemente m. m.» gjort uttalande, att rubbningar i den ordinarie löneställningen över huvud taget icke borde vidtagas utan genomgående revidering av löneplanerna, men att det å andra sidan syntes angeläget, att vissa löjtnanter, sergeanter och underofficerare av 2. eller 3. graden kunde beredas någon förbättring, redan innan en dylik revision kunde bliva vidtagen, och att denna åtgärd borde erhålla provisorisk karaktär och handläggas vid sidan av avlöningsreglementet.

I motionen hänvisas även till svenska underofficersförbundets underdåniga skrivelse den 10 oktober 1929 (bil. till motionen).

I sagda skrivelse göres beträffande underofficerare i stort sett samma hemställan som i motionen med den skillnaden, att vederbörande beställningshavare föreslås att, efter att hava stått i 5. resp. 7. löneklassen i tre år, uppflyttas i närmast högre löneklass, såsom om denna löneklass tillhörde för underofficerare av 3. resp. 2. graden bestämda lönegrader, därest i övrigt fordringarna för befordran till högre grad på stat fyllas. En granskning av löneplanerna i S F S 170/27 giver vid handen, att från ekonomisk synpunkt underofficersförbundets förslag ställer sig något fördelaktigare för löntagaren än det i motionen framlagda.

I nyssnämnda underofficersförbundets framställan om provisorisk löneförbättring för underofficerare framhålles bl. a.:

att vid fastställandet av de principer, efter vilka övergången till 1925 års försvarsordning skulle äga rum, bland annat framhölls, att överföringen av underofficerare å övergångsstat borde så ordnas, att den mest kvalificerade personalen komme att kvarstå å aktiv stat samt att ett tillfredsställande utgångsläge för framtida befordran av densamme vunnas;

att av en omfattande utredning framgått, att medelbefordringsåldern för fanjunkare borde vara högst 39 år;

att vid övergångsstaternas upprättande i praktiken tillgodoseendet av kravet på att den mest kvalificerade personalen borde kvarstå på aktiv stat medfört, att en från befordringssynpunkt lämplig fördelning av olika ålders-

klasser på underofficerskårernas tjänstegrader icke kunnat genomföras, vilket haft till följd en tillfällig föryngring av den högsta tjänstegraden med ty åtföljande försämring av befodringsförhållandena för de lägre graderna;

att en under hösten 1927 vid flottans station i Stockholm verkställd utredning givit till resultat, att inom därvarande underofficerskår levnadsåldern för underofficerare av 2. och 3. graden vid den tidpunkt, då de beräknas stå i tur till befodran, varierar mellan $44^{10}/_{12}$ år och $55^{10}/_{12}$ år resp. $35^{10}/_{12}$ år och $50^{8}/_{12}$ år (medelålder $50^{3}/_{12}$ år resp. 41 år);

att förhållandena i berört avseende inom underofficerskåren i Karlskrona vore likartade och i vissa fall t. o. m. sämre; samt

att dessa förhållanden i hög grad styrkte behovet av, att underofficerare av 2. och 3. graden komme i åtnjutande av löneförbättring senast vid den tidpunkt, då de under normala befodringsförhållanden kunnat räkna med lönegrads- och löneklassuppflyttning, särskilt som den påtalade försämringen i lönevillkor drabbar dem av ifrågavarande personal, som äro familjeförsörjare, vid en levnadsålder, då de största ekonomiska kraven ställas på desamma.

K C K har låtit verkställa en utredning i avsikt att utröna, huruvida i meromnämnda underofficersförbundets skrivelse påtalade befodringsförhållanden beträffande underofficerskåren i Karlskrona undergått någon större förändring, sedan tiden för avlåtandet av sagda skrivelse. Utredningen har givit till resultat, att så icke kan anses vara förhållandet. Levnadsåldern för de underofficerare av 2. och 3. graden som befodrats eller böra komma i tur till befodran under 1931 varierar vid tidpunkten för befodran mellan $46^{11}/_{12}$ år och 54 år resp. $38^{5}/_{12}$ år och $40^{2}/_{12}$ år. Den tid varunder dessa underofficerare vid tidpunkten för befodran beräknas hava kvarstått i resp. 7:e och 5:e löneklassen uppgår i medeltal till $8^{3}/_{12}$ resp. $3^{4}/_{12}$ år.

Det förhållandet att i vissa fall befodran till flaggunderofficer sker vid en 53 år överstigande levnadsålder förtjänar i detta sammanhang att särskilt framhållas. Gällande pensionsbestämmelser stadga nämligen (RM I bil. 5 a § 5), att för åtnjutande av den pension, som enligt härför föreskrivna grunder åtföljer tjänst, erfordras att hava innehaft denna tjänst i minst 2 år. Detta innebär att underofficer, som vid befodran till flaggunderofficer är över 53 år gammal, efter uppnådda 55 år är berättigad kvarstå i tjänst den tid, som vederbörandes levnadsålder vid befodran översteg 53 år (S B K res.-D:ii § 135 K/27). Följden härav blir en mot sagda tid svarande befodringsfördröjning.

Den personalknapphet vid flottan, som blivit en följd av 1925 års försvarsorganisation, har betydligt utökat den arbetsböda, som påvilar en hel del av de militära befattningshavarna. Fall av överanstängning hava förekommit. Då därtill sällar sig ekonomiska bekymmer orsakade av, såsom här påvisats, dels med sagda försvarsorganisations genomförande förknippade försämrade befodringsmöjligheter, dels av att en välbehörlig och efter det allmänna ekonomiska läget anpassad revidering av de militära löneplanerna ännu icke kommit och inom den närmaste framtiden icke kan förväntas komma till stånd, är det icke ägnat att väcka förvåning, att bland militärpersonalen ett sig alltmer utbredande missmod är påtagbart, givetvis med skadlig återverkan på tjänsteutövandet och rekryteringen. Då ifrågavarande motion I nr 70/31 avser att i någon mån provisoriskt förbättra den ekonomiska ställningen för de kategorier av militärpersonalen, som till synes drabbats hårdast av nämnda otillfredsställande förhållanden, får K C K på det kraftigaste tillstyrka densamma.

Karlskrona den 18 februari 1931.

Aug. Giron.

Å. Grevberg.

FLOTTANS STATIONSKONTOR
I KARLSKRONA.

Till stationsbefälhavaren vid flottans station i Karlskrona.

Genom resolution den 10 dennes, D:ii § 113, å KMF:s skrivelse den 7 i samma månad, DN:r $\frac{68-AM}{\text{civ. 84/31}}$, har SBK anmodat StK att inkomma med yttrande och uppgifter med anledning av i riksdagens första kammare väckt motion (nr 70) om beredande av tillfällig löneförbättring åt vissa löjtnanter m. fl.

På grund härav får StK vördsamt anföra följande.

Den i motionen föreslagna löneförbättringen, som avser att för löjtnanter, sergeanter eller underofficerare av 2. eller 3. graden på aktiv stat utgöra kompensation för de genom 1925 års försvarsorganisation försämrade befodringsförhållandena för sagda personal, synes vara i hög grad behöfelig och skulle, vad angår personalen vid flottan, vara av stor betydelse, i synnerhet för underofficerare av 2:a och 3:e graden. Av motionens ordalydelse vill det synas, som om den föreslagna förmånen skulle för flottans vidkommande tillkomma endast löjtnanter och underofficerare av 2:a och 3:e graden. Då emellertid marinintendenturkårens personal är i avlöningshänseende jämnställd med personalen vid officerskåren, torde det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att samma förmån tillerkännes även marinintendenter av 2:a graden, vilka i likhet med löjtnanter tillhöra 2:a lönegraden i löneplan O (O.A.R.), och vilkas befodringsutsikter varken äro eller kunna tänkas bliva bättre än befodringsutsikterna för motsvarande befattningshavare inom officerskåren.

För åvägabringande av överensstämmelse med stadgandet i O.A.R. 6 §, 3 mom., beträffande uppflyttning i löneklass bör föreskrivas, att den föreslagna tillfälliga löneförbättringen skall utgå från ingången av kalenderkvaralet näst efter det, under vilket vederbörande befattningshavare i tre år åtnjutit lön i högsta löneklassen av den lönegrad, till vilken vederbörande beställning hänföres.

Den på grund av O. A. R. 8 §, 2:a stycket, beställningshavare tillkommande rätten att för uppflyttning i löneklass inom högre lönegrad få tillgodoräkna sig den tid, han tillhört löneklass, som är närmast lägre än den, till vilken han vid befordran hänföres, torde böra tillkomma beställningshavare även för den tid, han inom den lägre lönegraden innehåft tillfällig löneförbättring.

Såsom i motionen antydes hava 1930 års militäravlönings-sakkunniga i sitt betänkande med förslag till militärt avlöningsreglemente m. m. behandlat jämväl det i motionen omnämnda spörsmålet, och hava de sakkunniga därvid föreslagit åtgärder i likhet med motionärerna. De sakkunniga hava därjämte anført, att, därest åtnjutandet av löneförbättringen ansåges böra medföra ökning av eljest fastställda tjänstledighetsavdrag, föreskrift i sådant avseende torde kunna meddelas av Kungl. Maj:t. StK anser emellertid, att, då den i motionen föreslagna bestämmelsen endast är avsedd att vara av provisorisk natur, det icke är behöfeligt eller lämpligt att med anledning av densamma fastställa något särskilt avdragsbelopp. Enär vid löneförbättrings utgående den sammanlagda avlöningen i varje fall kommer att uppgå till lägre belopp än det i löneplanen för närmast högre löneklass upptagna, synes det lämpligt, att tjänstledighetsavdrag för befattningshavare, som åtnjuter föreslagen tillfällig löneförbättring, uppgår endast till det belopp som gäller för den löneklass, vederbörande innehar på stat. Vid tjänstledighet jämlikt

2 Kap., 1 § D, i tilläggsbestämmelserna till O. A. R. (SFS N:r 260/28) torde däremot även den tillfälliga löneförbättringen böra avstås.

Inom officers- och marinintendenturkärerna vid härvarande station finnas icke några löjtnanter eller marinintendenter av 2:a graden, som under budgetåret 1931/1932 inom 6:e löneklassen komma att innehava sådant antal tjänsteår, att den föreslagna löneförbättringen skulle tillkomma dem. Inom officerskåren innehade den 1 januari 1931 sju löjtnanter en tjänstetid av 1 år inom sagda löneklass och två löjtnanter en tjänstetid av $\frac{1}{4}$ år. För de förstnämnda skulle sålunda bestämmelsen kunna träda i kraft först fr. o. m. den 1 januari 1933 och för de sistnämnda först fr. o. m. den 1 oktober 1933. Samtliga dessa beställningshavare torde emellertid hava erhållit befordran till kapten före ifrågavarande tidpunkter. Ingen marinintendent av 2:a graden vid härvarande station tillhör för närvarande 6. löneklassen. Däremot skulle ett bifall till motionens godkännande hava betydelse för ett mycket stort antal underofficerare av 2:a och 3:e graden vid stationen. Av närlagda uppgift framgår, att tillsammans 159 underofficerare av 2:a graden och 17 underofficerare av 3:e graden skulle komma ifråga att erhålla den föreslagna löneförbättringen för budgetåret 1931—1932. Uppgiften, vid vars uppgörande hänsyn tagits till t. o. m. juni 1932 inträffade befordringar inom underofficerskåren på grund av avgång med pension bland flaggunderofficerare, utvisar, att kostnaden för Karlskrona station skulle belöpa sig till kr. 50,146:50.

Remissakten återgår härjämte.

Karlskrona, flottans stationskontor den 17 febr. 1931.

Magn. Rydén.

Uppgift

beträffande Karlskrona station tillhörande underofficerare av 2:a och 3:e graden, vilka för budgetåret 1931/1932 skulle komma att erhålla i motion nr 70 i riksdagens första kammare föreslagen tillfällig löneförbättring.

Lönegrad UO. 2		Lönegrad UO. 1		Kostnad
Antal	Enhets-kostnad	Antal	Enhets-kostnad	Kronor
<i>Ortsgrupp C.</i>				
1 under $\frac{1}{4}$ år ...	294	—	—	294
<i>Ortsgrupp D.</i>				
139 under $\frac{1}{4}$ år ...	306	—	—	42,534
3 " $\frac{3}{4}$ " ...	229 50	—	—	688 50
11 " $\frac{2}{4}$ " ...	153	—	—	1,683
3 " $\frac{1}{4}$ " ...	76 50	—	—	229 50
		13 under $\frac{1}{4}$ år	276	3,588
		4 " $\frac{2}{4}$ "	138	552
<i>Ortsgrupp E.</i>				
1 under $\frac{1}{4}$ år ...	330	—	—	330
1 " $\frac{3}{4}$ " ...	247 50	—	—	247 50
Summa 159	—	17	—	50,146 50

Karlskrona, flottans stationskontor den 16 februari 1931.

Nils Hansson.

Expedieras:
Magn. Rydén.

CHEFEN
FÖR
KUNGL. KARLSKRONA
KUSTARTILLERIREGEMENTE.

Till Kungl. Marinförvaltningen

Med anledning av ämbetsverkets skrivelse den 7 dennes, D. Nr. $\frac{68 - A.M.}{\text{civ. 84/31}}$, får jag härmed värdsamt meddela, att jag anser den i skrivelsen omförmälda motionen, som avser att bereda tillfällig löneförbättring för äldre löjtnanter och sergeanter m. fl., synnerligen behjärtansvärd och förtjänt av riksdagens bifall, då här berörda kategorier befattningshavare genom nu rådande dåliga befordringsförhållanden råkat i ett sådant ekonomiskt läge, att situationen för mången är synnerligen prekär.

I ämbetsverkets skrivelse infordrad uppgift närslutes.

Karlskrona den 13 februari 1931.

Hans Malmberg.

Bertil Freidenfelt.

Uppgift

å antalet befattningshavare å aktiv stat vid KA 2, som under 3 år åtnjutit lön i 6:e löneklassen (O.) och 7:e löneklassen (UO.) fördelade å ortsgupper, ävensom den nuvarande årliga kostnaden för tillfällig löneförbättring för dem i enlighet med vid 1931 års riksdag väckt motion.

Löneplan	Löne-grad	Löne-klass	Antal beställningshavare å			Kostnad kronor	Anmärkningar
			D-ort	F-ort	G-ort		
O.	2:a	6	1	—	—	534	Häri ingå 2 förbigångna uo. 2 gr. å D-ort och 1 å F-ort.
UO.	2:a	7	14	2	1	5,286	
Summa	—	—	—	—	—	5,820	

Vid regementet finnes ingen u. o. 3 gr., som i 3 år åtnjutit lön i 1:a lönegradens 5:e löneklass enligt löneplan UO.

Karlskrona den 13 februari 1931.

Hans Malmberg.

Bertil Freidenfelt.

CHEFEN
FÖR
KUNGL. VAXHOLMS
KUSTARTILLERIREGEMENTE.

Till Kungl. Marinförvaltningen.

Jämlikt ämbetsverkets skrivelse den 7 innevarande februari, D. Nr. ^{68 — A. M.} _{civ. 84/31},
angående tillfällig löneförbättring åt vissa löjtnanter m. fl. enligt motion i
första kammaren nr 70, får jag värdsamt härmed överlämna bifogade upp-
gift över sådana befattningshavare vid regementet, som i motionen avses.
Av uppgiften framgår, att den sammanlagda kostnaden, vid ett bifall till
motionen, skulle för regementets del under budgetåret 1931/1932 utgöra,
för personal å aktiv stat kronor 6,459: 50 och för personal å övergångsstat
i arvodesbefattning eller eljest tagna i anspråk för ständigt tjänstgöring,
1,650 kronor, eller tillsammans kronor 8,109: 50.

Vaxholm den 13 februari 1931.

C. Hasselgren.

Sven Gumpel.

Uppgift

över befattningshavare vid Kungl. Vaxholms kustartilleriregemente vilka
enligt motion nr 70 i första kammaren skulle kunna komma i fråga till till-
fällig löneförbättring.

Budgetåret 1931/1932.

Beställning	Antal	Lönegrad	Ortsgrupp	Löneklass	Kostnad kronor
Löjtnant	2	O 2	F	6	570 —
UO 2. gr.	17	UO 2	F	7	5,307 50
”	1	”	B	7	282 —
UO 3. gr.	1	UO 1	F	5	300 —
Summa	21	—	—	—	6,459 50
<i>Personal å övergångsstat, som upprätthåller arvodesbefattning eller eljest tagits i anspråk för ständigt tjänstgöring.</i>					
UO 2. gr.	5	UO 2	F	7	1,650 —
Summa	5	—	—	—	1,650 —

Vaxholm den 13 februari 1931.

Sven Gumpel.
Regementsintendent.

FLYGSTYRELSEN.

Till Riksdagens statsutskott.

Sedan Kungl. Maj:t anbefallt flygstyrelsen att till riksdagens statsutskott avgiva yttrande över en inom första kammaren av C. G. Hammarskjöld och U. Leander väckt motion om beredande av tillfällig löneförbättring åt vissa äldre löjtnanter och sergeanter m. fl., får flygstyrelsen anförä följande.

Styrelsen tillstyrker det i motionen väckta, av 1930 års militäravlönings-sakkunniga utarbetade förslaget till beredande av tillfällig löneförbättring efter i motionen angivna grunder åt bland annat äldre löjtnanter och sergeanter. Visserligen torde icke någon beställningshavare vid flygvapnet fylla villkoren för åtnjutande av sådan förmån under nästa budgetår. Men styrelsen förutsätter, att liknande åtgärd kommer att träffas varje år, så länge sådana förhållanden förefinnas, som föranlett motionen, och beträffande flygvapnet är befordringsläget på grund av att samtliga beställningar tillsatts inom kort tidrymd sådant, att en betydande stagnation framdeles måste inträffa i befordringsgången. Det är i hög grad önskvärt, att kompensation då beredes dem, vilka försenas i sin befordran.

Stockholm den 20 februari 1931.

På flygstyrelsens vägnar:

Ernst Fogman.

Torgny Lycknell.

Med yttrande över motionen angående tillfällig löneförbättring åt äldre löjtnanter och sergeanter.